

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2,3}, АВГУСТ 2011 ГОДИНА

През август 2011 г. **общият показател на бизнес климата**⁴ се покачва с 1.1 пункта спрямо предходния месец (фиг. 1). По-добър бизнес климат се регистрира в промишлеността и търговията на дребно, докато в строителството и сектора на услугите има известно влошаване на стопанската конюнктура. За да се достигне дългосрочното средно равнище на показателя, все още остават 8.8 пункта.

Промишленост. В сравнение с юли съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ нараства с 2.0 пункта (фиг. 2) и е само с 2.1 пункта под нивото на дългосрочната си средна стойност. Анкетата отчита повишен оптимизъм на мениджърите по отношение на настоящото бизнес състояние на предприятията, като за първи път след декември 2008 г. показателят минава над дългосрочното си средно равнище (фиг. 3). Настоящата производствена активност също се оценява като увеличена (фиг. 4), макар осигуреността на производството с поръчки леко да намалява поради свиване на поръчките за износ. Същевременно се покачват и запасите от готова продукция.

В краткосрочна перспектива мениджърите остават оптимистично настроени по отношение както за бизнес състоянието, така и за дейността, но оптимизмът е малко по-умерен, което се отразява и на очакванията за персонала през следващите три месеца. През август балансовият показател за заетите намалява с 2.3 пункта (фиг. 5).

Основният фактор, ограничаващ развитието на бизнеса в отрасъла, продължава да бъде несигурната икономическа среда, който е все още над обичайната си средна стойност за последните десет години. Същевременно последната анкета отчита известно увеличение на проблемите, свързани със слабости в икономическото законодателство, като вече над една пета от предприятията срещат подобни затруднения (фиг. 6).

През август се регистрира известно свиване на очакванията за увеличение на цените в промишлеността през следващите три месеца (фиг. 7).

Строителство. Съставният показател „бизнес климат в строителството“ се понижава с 5.7 пункта през август (фиг. 8) поради по-резервираните мнения на строителните предприемачи за настоящото бизнес състояние на предприятията и увеличения песимизъм в очакванията им за

¹ От юли 2010 г. НСИ започва публикуването на данните от бизнес анкетите съобразно новата Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) (NACE Rev. 2). Всички динамични редове са преизчислени съобразно Класификацията и са съпоставими във времето.

² От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

³ Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: „увеличение“, „без промяна“, „намаление“ или „над нормално“, „нормално“, „под нормално“. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят „бизнес климат“** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

⁴ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

следващите шест месеца (фиг. 9). След известен оптимизъм през миналия месец, оценките и очакванията на мениджърите отново се влошават, което е симптом за несигурността на стопанската конюнктура в строителството.

Основните фактори, затрудняващи дейността в отрасъла, продължават да бъдат несигурната икономическа среда и финансовите проблеми, като през август отрицателното им влияние се засилва - съответно с 6.9 и 13.2 пункта. Анкетата отчита и увеличение на негативното въздействие на фактора „недостатъчно търсене” - с 6.8 пункта (фиг. 10).

Все пак, макар и колебливо, строителната активност бавно се възстановява. Балансовият показател се е отдръпнал с 45.9 пункта от най-ниската си точка за последните три години (фиг. 11). Положителен момент в стопанската конюнктура е и намалението на броя на клиентите със закъснения в плащанията (фиг. 12).

По отношение на цените в сектора на строителството през следващите три месеца не се очаква увеличение (фиг. 13).

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно” през август нараства с 10.8 пункта в сравнение с предходния месец, като за първи път след края на 2008 г. надхвърля дългосрочната си средна стойност с 0.3 пункта (фиг. 14). Подобрени са както оценките за настоящото бизнес състояние на предприятията, така и очакванията за следващите шест месеца. Повишен оптимизъм има и по отношение на очакванията за продажбите (фиг. 15) и поръчките към доставчиците през следващите три месеца (фиг. 16).

Все пак през август конюнктурата в търговията на дребно остава нестабилна, тъй като факторът „несигурна икономическа среда” засилва отрицателното си влияние върху развитието на бизнеса - с 9.1 пункта (фиг. 17).

По отношение на продажните цени преобладаващите очаквания на мениджърите са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца (фиг. 18).

Услуги⁵. През август 2011 г. съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите” е с 3.2 пункта под юлското си равнище (фиг.19). Това понижение е в резултат от изместването на оценките и очакванията на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията от „по-добро” или „по-лошо” към запазване на „същото” състояние. Същата умереност се наблюдава и в мненията им относно търсенето на услуги (фиг. 20) и заетите в отрасъла.

По отношение на факторите, които са пречка за дейността в сектора на услугите, конкуренцията в бранша измества несигурната икономическа среда и бележи нов дългосрочен максимум (54.2%) от 2002 г. насам (фиг. 21).

По отношение на продажните цени в сектора на услугите не се очаква повишение през следващите три месеца.

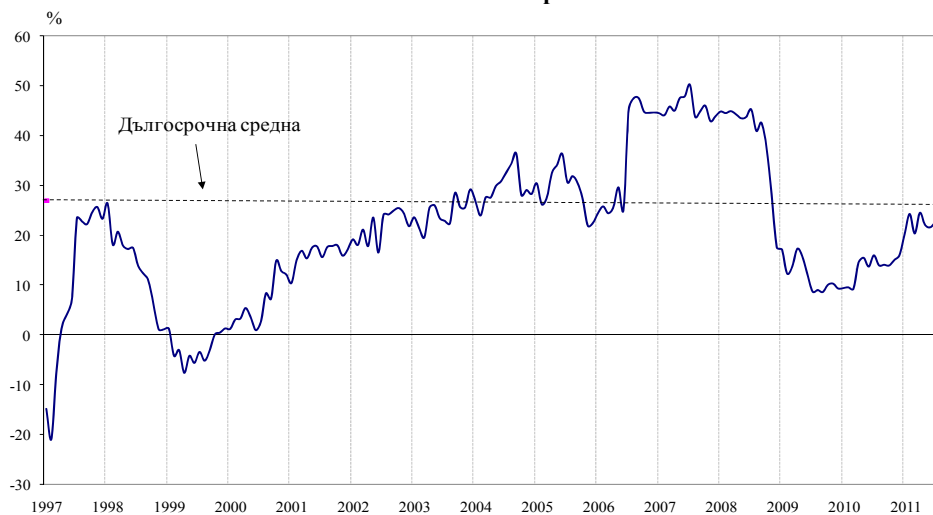
⁵ Без търговия.

Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Фиг. 2. Бизнес климат в промишлеността

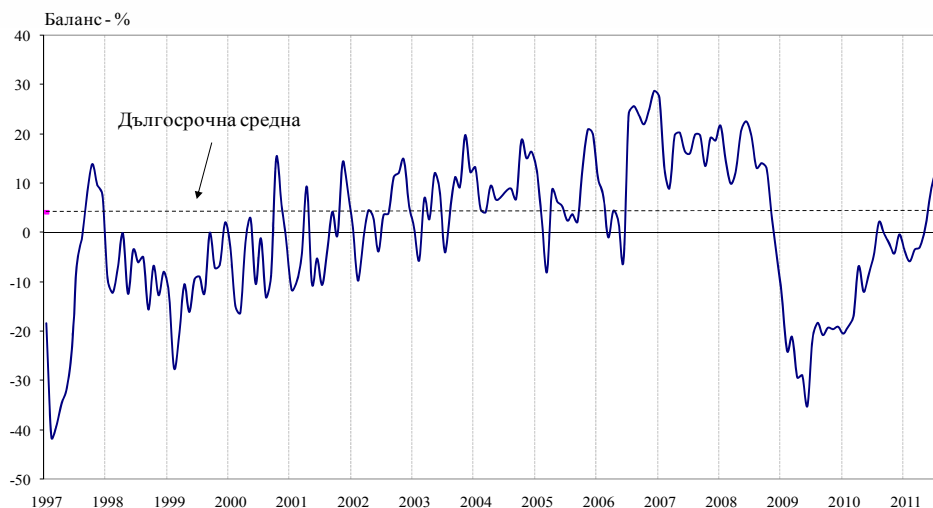

Фиг. 3. Настоящо бизнес състояние в промишлеността

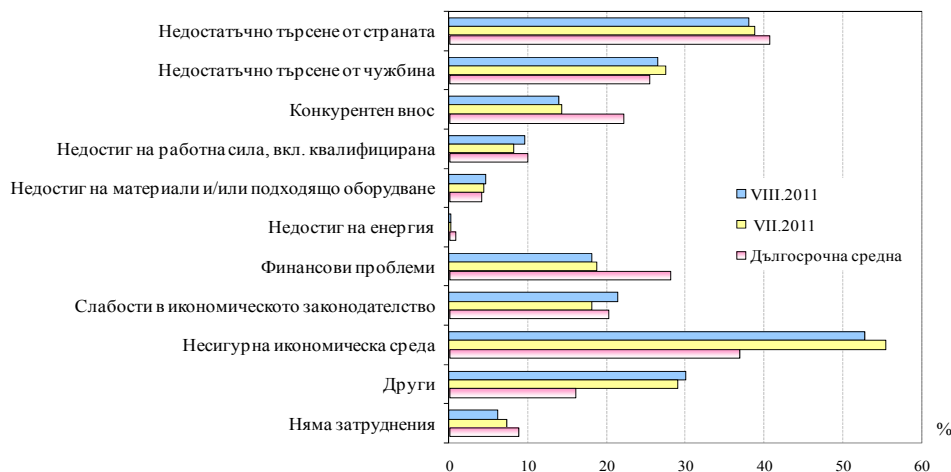
Фиг. 4. Настояща производствена активност в промишлеността

Фиг. 5. Очаквания за заетите в промишлеността през следващите три месеца

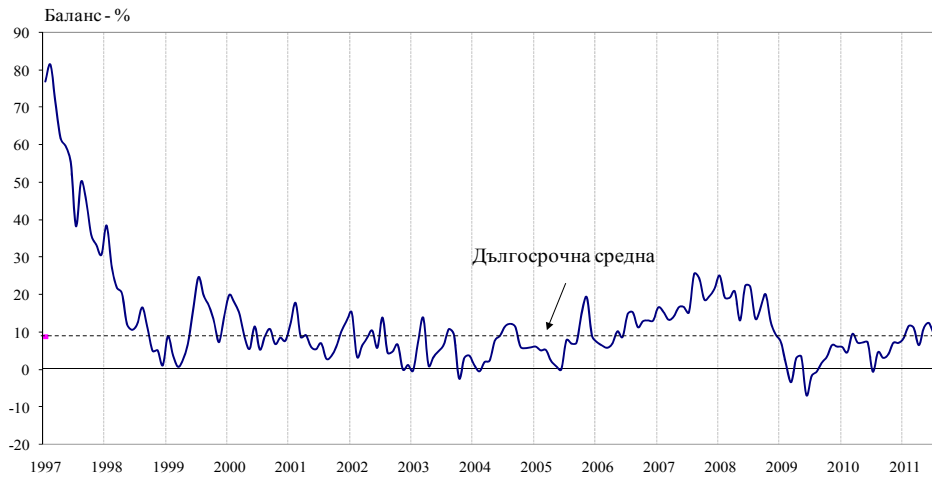

Фиг. 6. Затруднения в производствената дейност в промишлеността (Относителен дял от предприятията)

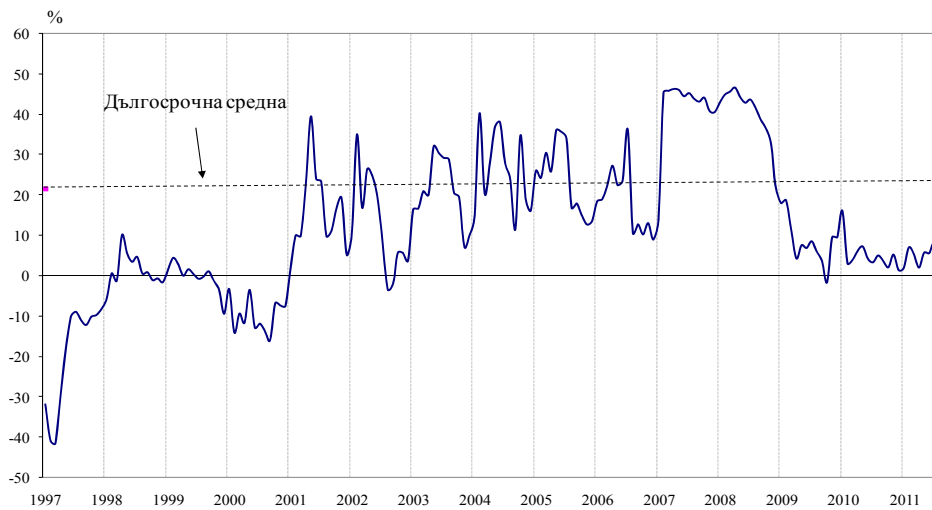

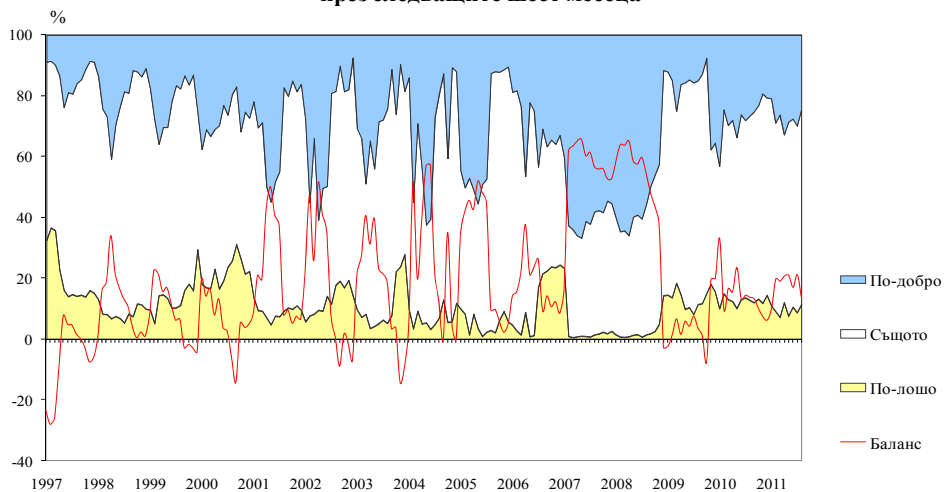
Фиг. 7. Очаквания за продажните цени в промишлеността през следващите три месеца

Фиг. 8. Бизнес климат в строителството

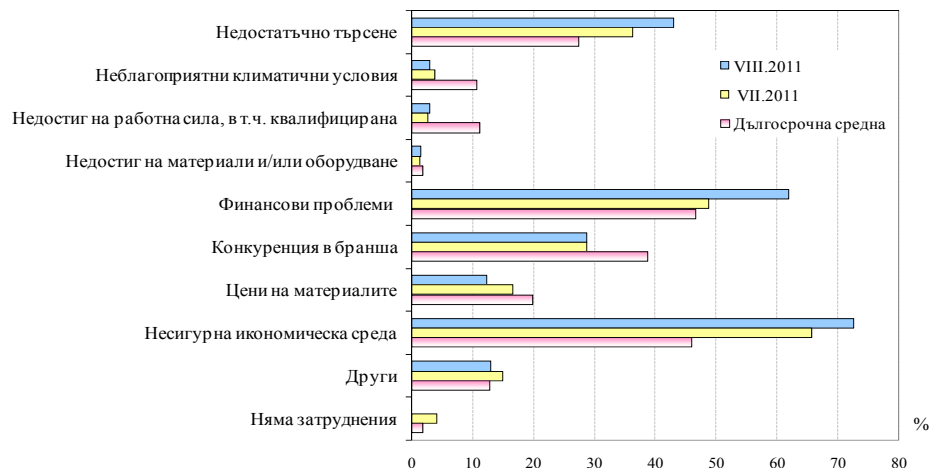

Фиг. 9. Очаквано бизнес състояние в строителството през следващите шест месеца

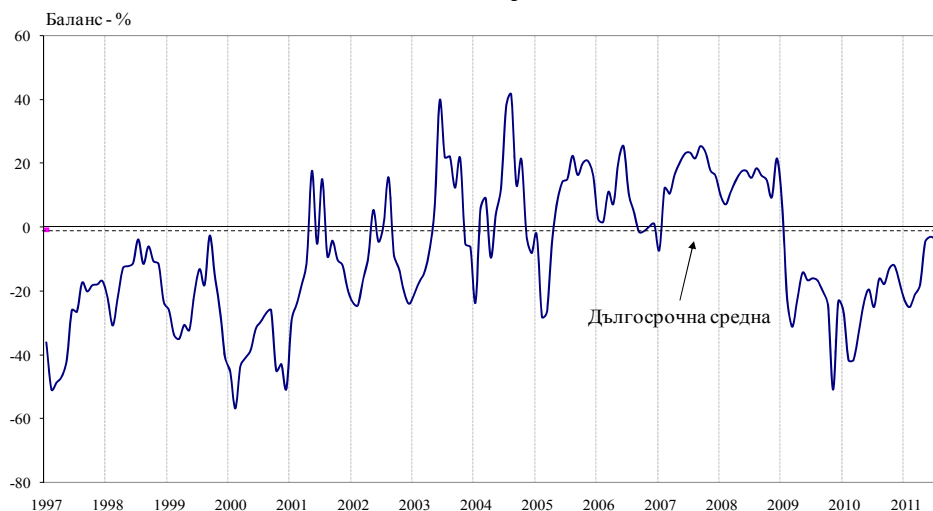

**Фиг. 10. Затруднения в строителната дейност
(Относителен дял от предприятията)**

Фиг. 11. Настояща строителна активност

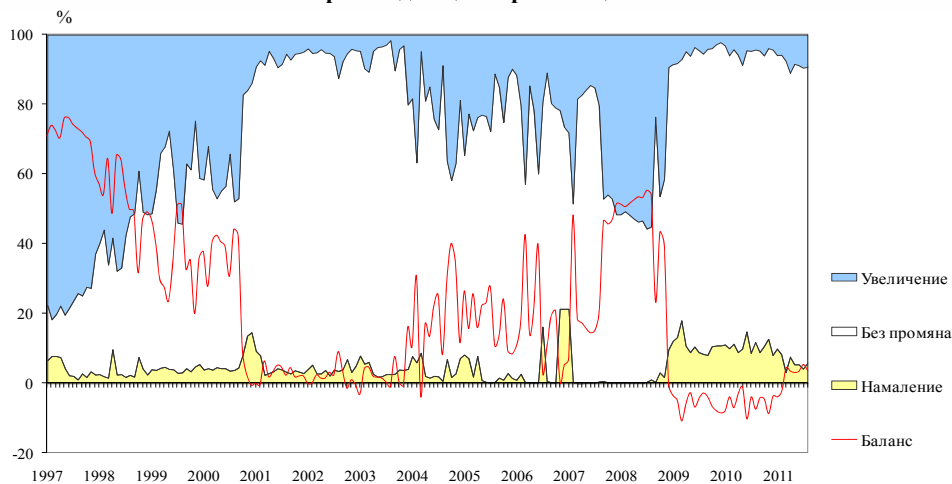

Фиг. 12. Клиенти със закъснения в плащанията в строителството

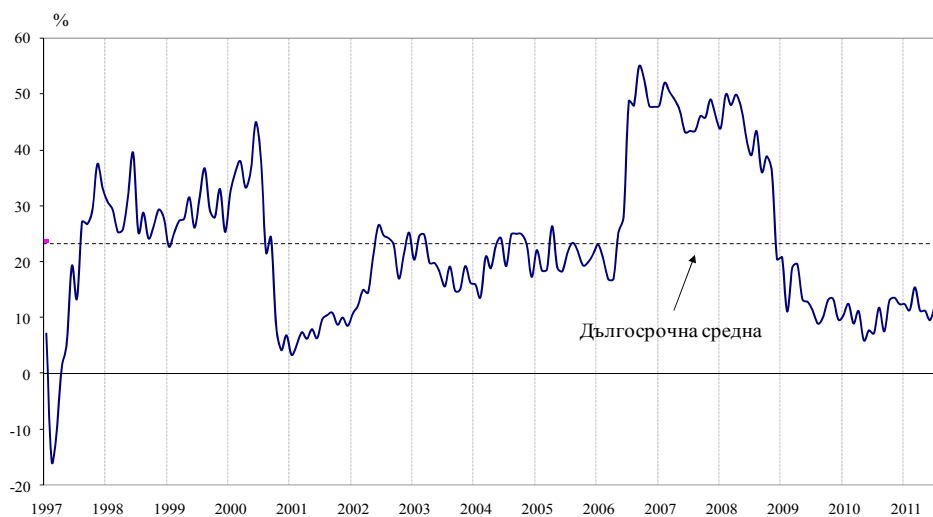

Фиг. 13. Очаквания за продажните цени в строителството през следващите три месеца

Фиг. 14. Бизнес климат в търговията на дребно

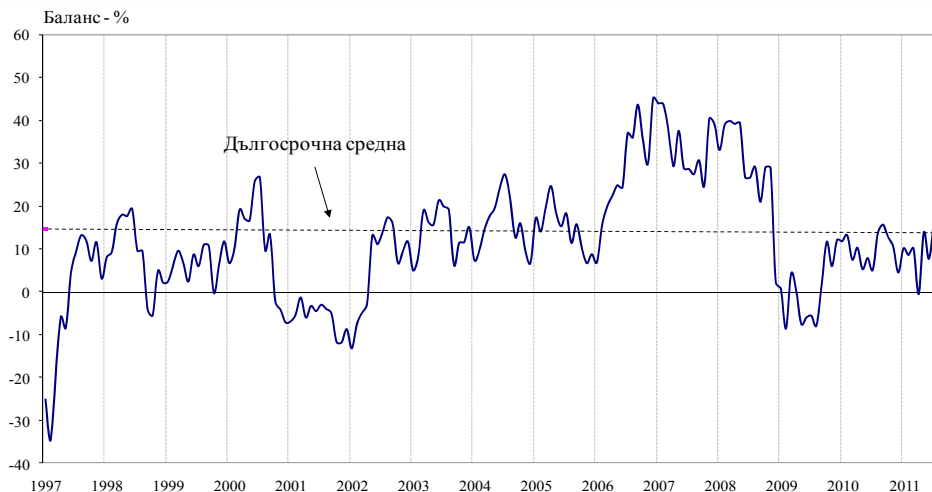

Фиг. 15. Очаквания за продажбите в търговията на дребно през следващите три месеца

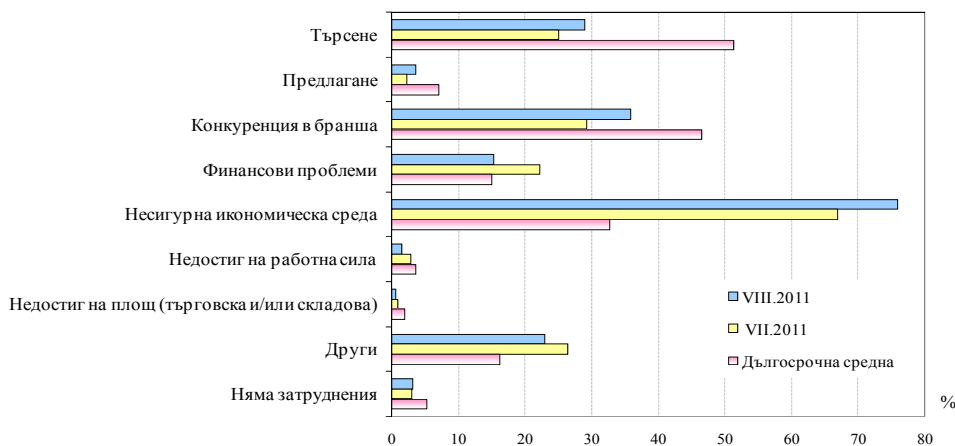

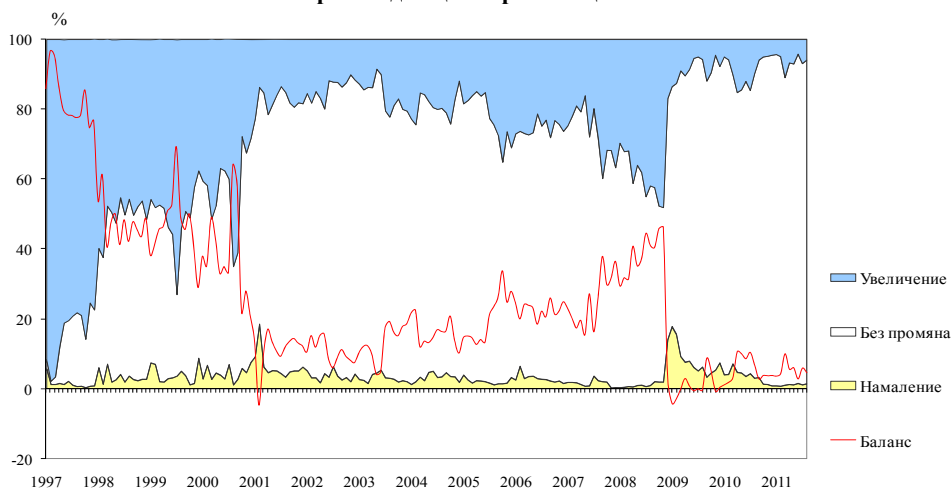
Фиг. 16. Очаквания за поръчките към доставчиците в търговията на дребно през следващите три месеца

Фиг. 17. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията)

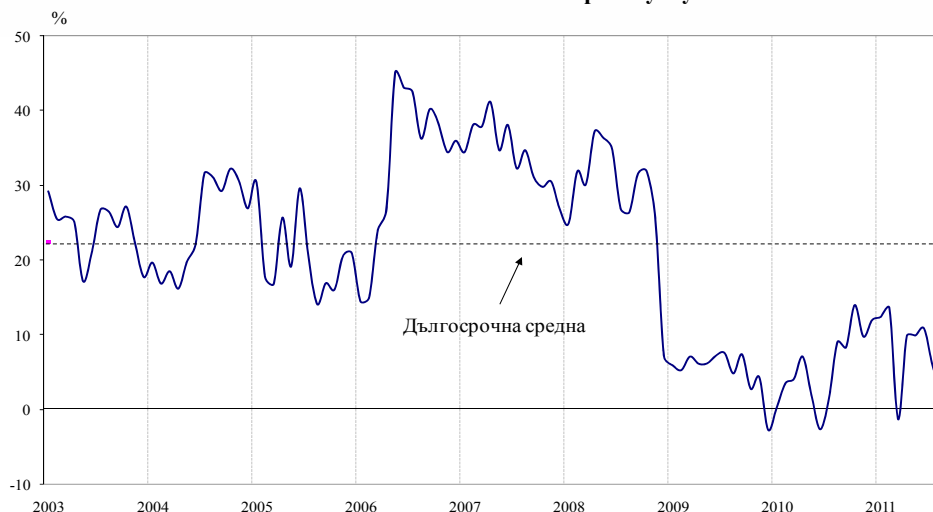

Фиг. 18. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

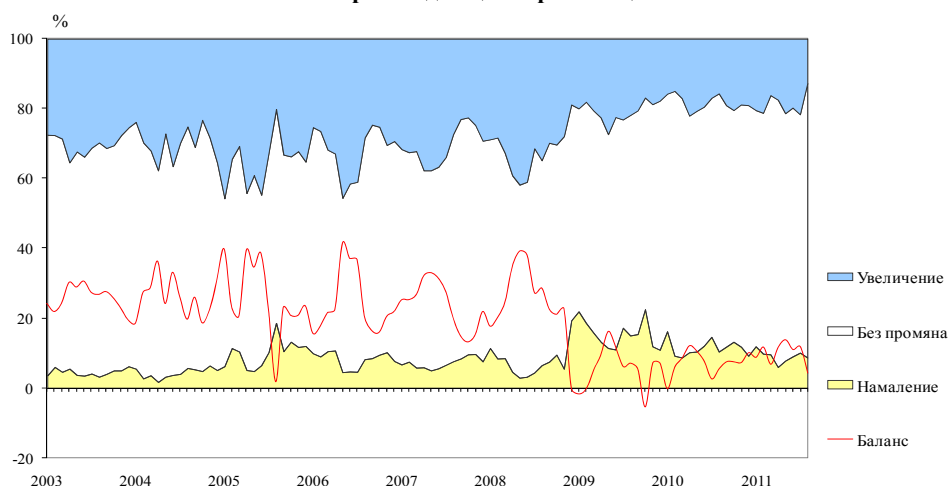

Фиг. 19. Бизнес климат в сектора на услугите

Фиг. 20. Очаквано търсене в сектора на услугите през следващите три месеца

Фиг. 21. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите (Относителен дял от предприятията)

